

De kleding van de hogepriester – Exodus 28

Exodus 25-30

De hoofdstukken 25-27 in Exodus bevatten de instructies van Jahweh aan Mozes voor de bouw van de tabernakel en instructies voor het maken van voorwerpen die verwijzen naar Gods openbaring in Christus. In hoofdstuk 30 lezen we pas over het koperen wasvat en het gouden altaar. Voordat de priesters het heilige binnen mochten gaan, moesten ze bij het wasvat hun handen en voeten wassen. Daarna moesten ze als onderdeel van hun dienst voor God reukwerk op het gouden reukofferaltaar in rook laten opgaan.

Tussen deze hoofdstukken met instructies van God, beschrijven hoofdstuk 28 en 29 de instelling van de offerdienst. 'Er is één Middelaar tussen God en mensen, de Mens Christus Jezus' (1 Tim. 2:5). God openbaart Zichzelf aan ons door Christus: 'De eniggeboren Zoon, Die in de schoot van de Vader is, Die heeft Hem verklaard' (Joh. 1:18). Het enige middel waardoor wij tot God kunnen naderen is Christus, de Hogepriester. We bidden in Zijn Naam tot de Vader. Via Hem brengen we onophoudelijk lofoffers aan God: geestelijke offers, die God welgevallig zijn door Jezus Christus. 'Daarom kan Hij ook volkomen behouden wie door Hem tot God naderen, omdat Hij altijd leeft om voor hen tussenbeide te treden' (Hebr. 7:25).

Voordat de toegang tot het heilige wordt beschreven in Exodus, staan we daarom eerst stil bij de hogepriester.

Exodus 28 beschrijft de geheiligde kleding, waarmee Aäron zich moest kleden tot heerlijkheid en sieraad, 'om hem waardigheid en aanzien te geven' (vs. 2). Veel elementen in deze kleding verwijzen naar de Heer Jezus. Heeft Aäron deze kleding wel ooit gedragen, behalve op de dag van zijn inwijding (Ex. 29:5)? Niet lang na hun inwijding gebruiken Nadab en Abihu, de zonen van Aäron, bij het offeren voor de HEERE een 'vreemd' vuur (Lev. 10:1-2) en ze worden direct gedood door de Heer. 'De HEERE sprak tot Mozes na de dood van de twee zonen van Aäron ...: Spreek tot uw broer Aäron en zeg dat hij niet te allen tijde in het heiligdom binnen het voorhangsel mag komen' (Lev. 16:1-2). Eén keer per jaar, wanneer Aäron het heiligdom binnen ging, was hij niet gekleed in deze heilige kleding, maar droeg hij een 'heilig linnen onderkleed' (Lev. 16:4). Het lijkt er dus op dat de hogepriester de kleding, die in Exodus 28 wordt beschreven, droeg aan het eind van de ceremonie op de Grote Verzoendag, volgens Leviticus 16:24. Exodus 28 richt onze blik op iemand Die veel groter was dan Aäron en nooit heeft gefaald, de 'Hogepriester van onze belijdenis': Christus Jezus (Hebr. 3:1). Bij alles wat nu volgt denken we dus steeds aan Hem.

De kleding van de hogepriester

Over de andere kleding heen droeg de hogepriester een efod, een soort hes of overjas. Op de schouderstukken waren twee onyxstenen vastgemaakt. Op zijn borst was de 'borsttas van de beslissing' (Ex. 28:15) vastgemaakt. Onder de efod droeg hij een blauwpurperen bovenkleed, op de onderste zoom versierd met granaatappels en belletjes. Het onderkleed was een witte tuniek van fijn linnen. Op zijn hoofd droeg hij een tulband met een plaat van zuiver goud.

De efod – Exodus 28:6-7

Met name de efod was een priesterlijk kledingstuk. Net als het voorhangsel was het geweven van blauwpurperen, roodpurperen en scharlakenrode wol en fijn linnen, maar bij de efod werd er ook goud toegevoegd: 'Toen pletten zij gouden platen en men sneed er draden van om ze te verwerken tussen de blauwpurperen wol, tussen de roodpurperen wol, tussen de scharlakenrode wol en tussen het dubbeldraads fijn linnen, werk van een kunstenaar' (Ex. 39:3).

Dit is een geweldige verwijzing naar de goddelijke heerlijkheid van de Zoon, waarop onze aandacht telkens wordt gevestigd in de Brief aan de Hebreëen. In de dagen dat Hij op aarde leefde, was de heerlijkheid van de Zoon van God bedekt (behalve voor de ogen van het geloof). Dat wordt uitgebeeld door het voorhangsel voor het heilige der heiligen: er zaten geen gouden draden in het voorhangsel. Maar in Zijn taak als Hogepriester in de hemel, waar Hij alle eigenschappen behoudt van Wie Hij was en van Wie Hij zal zijn op aarde, schijnt zonder sluier Zijn goddelijke heerlijkheid, net als door al Zijn andere eigenschappen. God, Die over Hem zegt: 'U bent Priester in eeuwigheid', heeft eerst verklaard: 'U bent Mijn Zoon' (Hebr. 5:5-6).

Op de schouderstukken van de efod waren twee *onyxstenen* vastgemaakt, waarin de namen van de zonen van Israël waren gegraveerd: zes namen op de ene steen en zes namen op de andere steen, 'in volgorde van hun geboorte' (Ex. 28:10). Op de schouders die eenmaal het kruis hebben gedragen, draagt de Goede Herder nu Zijn schapen. Op de dag van Zijn aardse heerlijkheid zal 'de heerschappij rusten op Zijn schouder' (Jes. 9:5). Tot dan draagt de Priester de last van de Zijnen op Zijn schouders; Hij geeft hun Zijn kracht. Hun namen worden gegraveerd 'in volgorde van hun geboorte', dat wil zeggen: van hun nieuwe geboorte uit God. Ze zijn allemaal gelijk voor Hem, wanneer ze op aarde al de Zijnen waren.

Op het hart van de hogepriester was de *borsttas* bevestigd. Dit was een soort vierkant kussen met de afmetingen van een span. Net als de efod was hij gemaakt van goud, blauwpurperen, roodpurperen en scharlakenrode wol en van dubbeldraads fijn linnen. Hij was bekleed met twaalf stenen: één voor elke stam, 'overeenkomstig de namen van de zonen van Israël' (Ex. 28:21). Dat staat symbool voor het volk van God – het volk dat onze Hogepriester altijd op Zijn hart draagt.

Het is opvallend dat de stenen niet allemaal dezelfde kleur hadden. Elke steen had zijn eigen eigenschap. De verlore mensen zijn niet allemaal precies gelijk, maar verenigd in hun diversiteit; sommige mensen begrijpen een bepaald aspect van de heerlijkheid van Christus of van de waarheid beter dan anderen; en die anderen snappen een volgend aspect weer beter. Paulus was niet zoals Jakobus. Paulus schreef over de gelovige in Christus, Jakobus over de praktische kant van het geloof

op aarde. Johannes, die op zijn beurt weer heel anders was dan Paulus en Jakobus, was vooral vervuld van de liefde van de Heer voor hem.

Geen enkele gelovige kan de heerlijkheid van Christus volledig weerspiegelen. Ze moeten samen worden verenigd, als een bruid op haar bruiloft, zodat de schoonheid van de Bruidegom in haar wordt weerspiegeld (Ps. 45:11-12). In de tabernakel schitterden de kostbare stenen op het hart van de hogepriester. Maar is het niet onze taak in deze wereld om op een bepaalde manier in ons leven na te bootsen wat we in de tabernakel zien? Dat is een voortdurende oefening, waarbij we als hulp de liefde van onze Hogepriester ontvangen.

De borsttas mocht niet losraken van de efod. Een lange beschrijving laat ons zien hoe de borsttas werd vastgemaakt (vs. 22-28), zodat 'de borsttas niet van de efod kan losraken'. Kettinkjes en gouden en blauwe koorden, goddelijke en hemelse banden, geven de gelovigen volledige veiligheid: niets kan hen roven uit de hand van de Herder en niemand kan ze losmaken van het hart van de Hogepriester.

In de borsttas bevonden zich de *urim* en de *tummim* (letterlijk: 'licht en waarheid'), waarover nauwelijks details worden gegeven. Hiermee konden de priesters de HEERE raadplegen (zie Num. 27:21) om te weten wat Zijn wil was. Het waren bronnen voor goddelijke wijsheid over de weg die men moest gaan.

Er worden dus drie dingen gesymboliseerd door de hogepriester en zijn efod: de kracht van zijn schouder, de liefde in zijn hart en de wijsheid die daaruit voorkomt. Is het niet opvallend dat we deze drie bronnen terugvinden in 2 Timotheüs 1:7: 'Want God heeft ons niet gegeven een geest van vreesachtigheid, maar van kracht, van liefde en van bezonnenheid'? Het ene gaat niet zonder het andere. Kracht zonder liefde is wet of oordeel. Liefde zonder wijsheid mist onderscheidingsvermogen (verg. Fil. 1:9-10). Wij hebben de kracht, liefde en wijsheid van onze Hogepriester nodig, zodat we dat in de wereld kunnen weerspiegelen.

Het blauwpuurperen bovenkleed – Exodus 28:31-35

Christus is niet onze Hogepriester op aarde, maar in de hemel (Hebr. 8:4). Daar herinnert het volledig blauwe bovenkleed ons aan, dat onder de efod werd gedragen. Alles richt ons op de hemel waar Hij op dit moment Zijn dienst uitvoert (Hebr. 9:24).

De zomen van het bovenkleed waren afwisselend versierd met granaatappels (van blauwpuurperen, roodpuurperen en scharlakenrode wol) en gouden belletjes. 'De hemelse Hogepriester moet een goddelijk Persoon zijn; aan het goddelijke karakter van Christus maken de vruchten en het getuigenis van de Heilige Geest zich vast, hier afgebeeld door de granaatappels en belletjes aan het blauwe bovenkleed van de hogepriester. Zij gaan uit van Christus met Zijn goddelijke karakter en worden vastgemaakt aan de zoom van Zijn bovenkleed' (J.N. Darby).

Psalm 133 laat ons daar een mooi beeld van zien. Deze psalm vergelijkt broeders die verenigd samen leven met olie die over het hoofd van Aäron wordt gegoten en vervolgens neervalt tot aan de zoom

van zijn kleding. De zegen stroomt van het Hoofd in de hemel naar hen toe die, op aarde, door de Heilige Geest vrucht dragen en voor iedereen getuigen. Onze Hogepriester, Die op dit moment in de hemel is, is verborgen (Ex. 28:35), maar hier op aarde horen we het geluid van het getuigenis dat over Hem is afgelegd en we nemen de vrucht waar die is voortgekomen uit de zegen die van boven komt. 'Niemand heeft ooit God aanschouwd. Als wij elkaar liefhebben, blijft *God* in ons' (1 Joh. 4:12) – dat is het wonderlijke van Christen-zijn!

Het onderkleed – Exodus 28:39

'Want zo'n Hogepriester hadden wij ook nodig: heilig, onschuldig, onbesmet, gescheiden van de zondaars' (Hebr. 7:26). Zo was de Heer Jezus toen Hij op aarde leefde, en zo is Hij nog steeds in de hemel. Het vormt het fundament van Zijn offerdienst. Doordat Hij op aarde heeft geleefd, kan Hij ons volledig begrijpen: 'Want wij hebben niet een Hogepriester, Die niet met onze zwakheden kan meelijden, maar Eén Die in alle dingen verzocht is als wij, met uitzondering van de zonde' (Hebr. 4:15). 'Daarom moest Hij in alles aan de broeders gelijk worden, opdat Hij een barmhartig en trouw Hogepriester zou zijn' (Hebr. 2:17). Hij is niet alleen een Hogepriester met kracht, maar Hij is ook vervuld met genade en ontferming.

Het is bemoedigend voor ons dat we, te midden van tegenstand, tegenspraak van zondaren en moeilijkheden op onze weg, kunnen denken aan Degene Die ons is voorgegaan en Die nu in de hemel voor ons pleit. Hij is in staat om het lijden van de Zijnen te begrijpen, omdat Hij Zelf ook heeft geleden.

De tulband en de gouden plaat – Exodus 29:36-38

Op de tulband van fijn linnen was een plaat van zuiver goud bevestigd met een blauwpuurperen koord. In de plaat stond gegraveerd: de heiligheid van de HEERE. De Israëlieten brachten God offers, zoals hun was opgedragen.

Waarom wordt er dan gesproken over 'de ongerechtigheid ... van de geheiligde gaven die de Israëlieten brengen, ja, van al hun geheiligde geschenken' (Ex. 28:38)? Om dit te begrijpen kunnen we denken aan onze aanbidding, onze liederen, onze gebeden, onze uitingen van aanbidding. Hoe vaak worden deze niet beperkt door onze zwakheid, door afleiding of door verkeerde woorden! Soms hebben we veel moeite om te uiten wat we in ons hart hebben. Wat een bemoediging om te weten dat, net zoals Aäron vroeger, onze Hogepriester onze onvolmaakte offers zo voor God kan brengen, dat ze aangenaam zijn voor Hem.

De *gordel* zat om de efod heen. Een kostbaar kunstwerk (vs. 8) dat ernaar verwijst dat Zijn dienst volmaakt zal zijn en altijd met kracht zal worden volbracht. Net als toen Hij op aarde leefde, wordt Hij niet moe of uitgeput. Hij leeft en pleit voor ons in de hemel. En wanneer Hij zal komen en Zijn slaven, die op hun Meester wachten, wakend zal aantreffen, zal Hij 'zich omgorden, hen zal doen aanliggen en naderkomen om hen te dienen' (zie Luk. 12:37). Op aarde werd Zijn oor doorboord, zodat Hij 'voor eeuwig zou dienen' (Ex. 21:6).

In tegenstelling tot hun vader representeren de *zonen van Aäron* (vs. 40-43) de gelovigen. Zij zijn vandaag de dag allemaal priesters en mogen daarom allemaal binnenkomen in het heilige der heiligen. Daarover zullen we de volgende hoofdstukken spreken.

Ook al zijn sommige elementen in de dienst van de hogepriester moeilijk te begrijpen (om de priesterkleding te maken, waren er intelligente mensen nodig, die vervuld waren met een geest van wijsheid!; zie vs. 3), toch kunnen we er ook vele bemoedigingen uit halen! In onze zwakheid mogen we weten dat we worden gedragen op Zijn schouders. In onze gebrekkige liefde mogen we weten dat God ons op Zijn hart draagt. Wanneer we onderscheidingsvermogen missen, weten we dat Hij ons Zijn wijsheid en licht geeft om ons te leiden. En ook al zijn onze heilige offers onvoldoende, we hebben de zekerheid dat Hij ze aangenaam maakt voor God.

Zoals een Frans lied zegt:

Uw heiligen in de strijd
die van alle kanten
op aarde worden bespot,
worden met hun zwakheden
in de hemel
op Uw hart gedragen,
o hoogste Hogepriester!

Georges André